

**PROGRAM
DIREKTNO OTVARANJE RADNIH MJESTA – JAVNI RAD**

Podgorica, februar 2023. godine

NAZIV PROGRAMA: „DIREKTNO OTVARANJE RADNIH MJESTA – JAVNI RAD“

I USLOVI

1. Normativni i programsko – planski okvir

Normativni osnov za realizaciju mjere direktno otvaranje radnih mjesta sadržan je u Zakonu o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti („Službeni list CG”, br. 24/19), kojim je u članu 38 utvrđeno da se mjere aktivne politike zapošljavanja, među kojima i *direktno otvaranje radnih mjesta*, sprovode kroz programe koje donosi Upravni odbor Zavoda za zapošljavanje, a realizuju se u skladu sa pravilima o dodjeli državne pomoći. Shodno mišljenju Agencije za zaštitu konkurencije, broj: 05-3453 od 10.02.2020. godine, Program „Direktno otvaranje radnih mjesta“ ne predstavlja državnu pomoć u smislu Zakona o kontroli državne pomoći („Službeni list Crne Gore“, br.12/18).

Nadalje, odredbom člana 42 stav 1 Zakona propisano je da direktno otvaranje radnih mjesta podrazumijeva stvaranje privremenih netržišnih poslova od javnog interesa, kroz javni rad, radi pružanja mogućnosti posebno osjetljivim grupama nezaposlenih lica da očuvaju i unaprijede radne sposobnosti i povećaju zapošljivost.

Programsko planska dokumenta kojima se ostvaruju strateški prioriteti i ciljevi politike zapošljavanja i na osnovu kojih Zavod za zapošljavanje sprovodi mjere aktivne politike zapošljavanja su Akcioni plan zapošljavanja i Program rada Zavoda. Programom rada Zavoda za 2023. godinu planirana je realizacija *mjere direktno otvaranje radnih mjesta*, kroz programe javnog rada za najmanje 396 nezaposlenih lica.

Zakonom o budžetu za 2023. godinu utvrđena su sredstva za finansiranje mjere aktivne politike zapošljavanja - direktno otvaranje radnih mjesta, u iznosu od 900.000,00€.

2. Struktura programa

Programom su obuhvaćene ključne radnje, procesi i dokumenta za njegov razvoj i implementaciju.

2.1. Opšti cilj programa

Opšti cilj programa je prevencija socijalne isključenosti posebno osjetljivih grupa nezaposlenih lica.

2.2. Poseban cilj

Poseban cilj programa je očuvanje i unapređenje radnih sposobnosti i povećanje zapošljivosti posebno osjetljivih grupa nezaposlenih lica, zapošljavanjem na privremenim netržišnim poslovima od javnog interesa.

2.3. Planirani rezultati

- Zaposleno najmanje 198 nezaposlenih lica na privremenim netržišnim poslovima socijalnih sadržaja, za vrijeme realizacije programa javnog rada.

- Zaposleno najmanje 198 nezaposlenih lica koja pripadaju ciljnoj grupi programa, na netržišnim poslovima, humanitarnih, edukativnih, ekoloških, komunalnih, infrastrukturnih sadržaja, očuvanja kulturnih i historijskih spomenika i drugim poslovima u oblastima od javnog interesa, za vrijeme realizacije programa javnog rada.

Izvor verifikacije: zaključen individualni plan zapošljavanja, ugovor o radu, prijava na obavezno socijalno osiguranje i evidencija Zavoda za zapošljavanje Crne Gore.

2.4. Programske aktivnosti

Aktivnost 1: Pripremne aktivnosti

Po donošenju Programa „Direktno otvaranje radnih mjesta- javni rad“, za 2023. godinu od strane Upravnog odbora, Zavod će preduzeti aktivnosti izbora izvođača i učesnika programa javnog rada.

1.1. Izbor korisnika sredstava - izvođača programa javnog rada

Izbor izvođača programa javnog rada izvršiće se na osnovu javnog konkursa raspisanog od strane Zavoda. Podnosioci zahtjeva će se javnim konkursom upoznati sa uslovima za podnošenje zahtjeva za realizaciju programa, načinom finansiranja programa, načinom i rokovima podnošenja zahtjeva, kriterijumima izbora i načinom informisanja o ishodu zahtjeva.

Zahtjeve za realizaciju programa javnog rada ocjenjivaće Komisija za obradu zahtjeva i utvrđivanje liste učesnika javnog konkursa, primjenom kriterijuma izbora utvrđenih ovim Programom. Komisija će u postupku obrade zahtjeva ostvariti uvid u sve podnijete zahtjeve i utvrditi da li su zahtjevi podnijeti u okviru krajnjeg roka za podnošenje zahtjeva, da li su podnijeti od strane pravnih ili fizičkih lica koja ispunjavaju uslove utvrđene ovim Programom. Nakon toga Komisija će pristupiti ocjenjivanju kako bi sačinila bodovnu, odnosno rang listu učesnika javnog konkursa.

Postupak izbora korisnika sredstava – izvođača programa javnog rada sprovede se uz uvažavanje odredaba ZUP-a.

Zavod može, u postupku izbora izvođača programa javnog rada, uz saglasnost podnosioca zahtjeva za realizaciju programa izvršiti korekciju dužine trajanja i/ili broja učesnika programa javnog rada.

Odluku o izboru korisnika sredstava - izvođača programa javnog rada donijeće Upravni odbor Zavoda na predlog direktora Zavoda.

Protiv ove odluke može se izjaviti žalba Ministarstvu rada i socijalnog staranja preko Zavoda za zapošljavanje Crne Gore. Žalba ne odlaže izvršenje odluke.

Zavod i izvođači programa zaključiće ugovore kojima će se urediti međusobna prava, obaveze i odgovornosti u vezi realizacije programa javnog rada.

1.2. Izbor učesnika programa

Zavod kontinuirano realizuje aktivnosti pripreme nezaposlenih lica koja su zbog određenih razloga i okolnosti u riziku od socijalne isključenosti što ih čini posebno osjetljivom grupom lica za uključivanje u programe javnog rada.

Kroz pripremu za uključivanje nezaposlena lica koja su u riziku od socijalne isključenosti se, kao potencijalni učesnici programa javnog rada, informišu o tržištu rada, savjetuju i po potrebi profesionalno usmjeravaju.

Izbor učesnika programa javnog rada izvršiće izvođači programa. Učesnici se biraju iz kategorije nezaposlenih lica pripremljenih za uključivanje u programe javnog rada, a saglasno zahtjevu izvođača. Izabrani učesnici se uključuju u programe na osnovu individualnih planova zapošljavanja zaključenih sa Zavodom.

Izvođač javnog rada je poslodavac koji izabrane učesnike zapošljava na poslovima iz programa javnog rada, za vrijeme sprovođenja rada. Međusobna prava, obaveze i odgovornosti izvođača i izabranih učesnika programa urediće se ugovorima o radu.

Priručnikom o načinu realizacije programa javnog rada, koji je sastavni dio ugovora o realizaciji javnog rada, opisan je postupak izbora učesnika programa, način sprovođenja programskih aktivnosti izvođača i programskih partnera, način praćenja i izvještavanja o sprovedenim programskim aktivnostima.

Aktivnost 2: Realizacija programa javnog rada

Izvođači će, u cilju postizanja planiranih rezultata predviđenih programom javnog rada obezbijediti uslove za nesmetano sprovođenje planiranih aktivnosti i angažovati učesnike na obavljanju radnih zadataka opisanih programom.

Obavljanjem radnih zadataka u realnom radnom okruženju učesnici stiču znanja, održavaju i unapređuju radne vještine, čime se povećava njihova zapošljivost na otvorenom tržištu rada i ublažava rizik od socijalne isključenosti.

Angažovanjem na netržišnim društveno korisnim poslovima socijalnih, humanitarnih, edukativnih, ekoloških, komunalnih i drugih sadržaja učesnici doprinose zadovoljenju potreba korisnika programa, odnosno razvoju lokalne zajednice i društva u cjelini.

Aktivnost 3: Praćenje i analiza učinka programa

Ova aktivnost podrazumijeva kontinuirano praćenje procesa sprovođenja programa i izvještavanje o realizovanim aktivnostima, stanju i napretku programa, od strane izvođača programa i Zavoda.

Praćenje programa će se sprovoditi kako, neposrednim uvidom u način realizacije programa u prvom i trećem mjesecu njegovog sprovođenja, tako i praćenjem izvršenja obaveza ugovornih strana u vezi realizacije programa javnog rada.

Praćenjem programa obezbijediće se uslovi za blagovremeno preduzimanje korektivnih radnji, ukoliko tokom sprovođenja programa nastupe okolnosti usled kojih ih je neophodno sprovesti, a sve u cilju postizanja planiranih rezultata programa.

Rezultati praćenja programa predstavljaju polaznu osnovu za analizu učinka programa.

Nakon sprovođenja programa sumiraće se postignuti rezultati, uporediti sa planiranim, analizirati eventualne prepreke za uspješnu realizaciju programa i izvesti zaključci. Na ovaj način će se dobiti jasnija slika o učinku programa za ciljnu grupu i korisnike programa i njegovim nedostacima.

Aktivnost 4: Promocija programa

Promocija programa će se sprovoditi kontinuirano, od prvog mjeseca realizacije programa, a u cilju što veće informisanosti ciljne javnosti.

Vrijeme realizacije programskih aktivnosti sa terminskim planom

Programske aktivnosti iz tačke 2.4. realizovaće se u trajanju od šest mjeseci.
Terminski plan realizacije programskih aktivnosti

Aktivnosti	Mjesec I	Mjesec II	Mjesec III	Mjesec IV	Mjesec V	Mjesec VI
Pripremne aktivnosti						
Sprovođenje programa						
Praćenje i analiza učinka programa						
Promocija programa						

2.6. Izvođač programa javnog rada

Da bi se smatrao opravdanim za realizaciju programa javnog rada, podnosilac zahtjeva mora da:

- je pravno ili fizičko lice koje u okviru svojih konstitutivnih akata ima jasno definisanu djelatnost koja ga preporučuje za realizaciju programa humanitarnih,

edukativnih, socijalnih, ekoloških, komunalnih, infrastrukturnih sadržaja, očuvanja kulturnih i historijskih spomenika i drugih sadržaja u oblastima od javnog interesa.
Izvor verifikacije: rješenje o upisu u registar nadležnog organa i/ili konstitutivna akta.

- je upoznat da je javni rad društveno koristan rad koji ne uključuje njegove redovne poslove i ne može da ima za svrhu stvaranje profita.

Izvor verifikacije: izjava podnosioca zahtjeva.

- nije u stečajnom postupku, postupku likvidacije, nije prestao obavljati djelatnost i da mu žiro račun nije blokiran.

Izvor verifikacije: izjava podnosioca zahtjeva.

- ima izmirene obaveze po osnovu poreza i doprinosa na lična primanja, zaključno sa 31.12.2022. godine, ili da redovno izmiruje reprogramirane poreske obaveze, shodno Zakonu o reprogramu poreskih potraživanja ("Sl. list CG", br. 83/16), do dana podnošenja zahtjeva.

Izvor verifikacije: uvjerenje Uprave prihoda i carina da je podnosilac zahtjeva izmirio obaveze po osnovu poreza i doprinosa na lična primanja, zaključno sa 31.12.2022. godine., ili da redovno izmiruje reprogramirane poreske obaveze po osnovu poreza i doprinosa na lična primanja, do dana podnošenja zahtjeva.

- obezbijedi programskog partnera/e ukoliko sa programom javnog rada planira realizaciju aktivnosti koje izlaze iz okvira njegove djelatnosti i upozna ga/ih sa programom i njegovom ulogom, obavezama i odgovornostima u realizaciji programa.

Izvor verifikacije: izjava podnosioca zahtjeva, rješenje o upisu u registar nadležnog organa i/ili konstitutivna akta programskog/ih partnera i izjava programskog/ih partnera.

- programom javnog rada obuhvati aktivnosti usmjerene na pružanje podrške licima sa invaliditetom i/ili starim licima u stanju socijalne potrebe i/ili neke druge aktivnosti socijalnih sadržaja, i/ili humanitarnih, i/ili edukativnih, i/ili komunalnih sadržaja, i/ili aktivnosti očuvanja kulturnih i historijskih spomenika i/ili druge aktivnosti od javnog interesa, koje će realizovati u Crnoj Gori, u najdužem trajanju od četiri mjeseca.

Izvor verifikacije: zahtjev za realizaciju javnog rada.

- preuzme obaveznu da sa nezaposlenim licima, angažovanim na realizaciji programa javnog rada, zaključi ugovore o radu, na vrijeme realizacije javnog rada.

Izvor verifikacije: izjava podnosioca zahtjeva.

II CILJNE GRUPE

1. Direktna ciljna grupa – učesnici javnog rada

Direktnu ciljnu grupu obuhvaćenu ovim Programom čine nezaposlena lica iz evidencije Zavoda, koja su zbog različitih razloga i okolnosti na tržištu rada u riziku od socijalne isključenosti što ih čini posebno osjetljivim grupama nezaposlenih lica.

Učesnik javnog rada može biti:

- nezaposleno lice bez školske spreme ili sa završenom osnovnom školom i/ili
- nezaposleno lice koje u poslednjih 12 mjeseci nije bilo u radnom odnosu i/ili
- nezaposlena žena.

Učesnik javnog rada može biti nezaposleno lice koje pripada samo jednoj od navedenih grupa nezaposlenih lica, kao i lice koje je istovremeno pripadnik dvije ili sve tri grupe lica.

2. Indirektna ciljna grupa - korisnici programa

Indirektnu ciljnu grupu čine:

- stara lica, lica u stanju socijalne potrebe, lica sa invaliditetom, djeca, mlada i neka druga lica kojima je potrebna društvena briga;
- lokalna samouprava – doprinos realizaciji lokalnih društveno korisnih programa zapošljavanja;
- društvo u cjelini – doprinos realizaciji društveno korisnih programa.

III KRITERIJUMI

Zahtjeve za realizaciju programa javnog rada obrađuje i ocjenjuje Komisija za obradu zahtjeva i utvrđivanje liste učesnika javnog konkursa.

1. Kriterijumi izbora korisnika sredstava - izvođača programa

U postupku utvrđivanja liste učesnika javnog konkursa Komisija vrši ocjenjivanje zahtjeva primjenom sljedećih kriterijuma izbora:

- 1.1. Značaj programa
- 1.2. Relevantnost predloga programa i
- 1.3. Konkurentnost i razvijenost opštine sprovođenja programa

Maksimalan broj bodova koji se može ostvariti primjenom navedenih kriterijuma izbora je 100, dok je minimalan broj bodova 19,92. Prvi kriterijum »Značaj programa« je eliminacioni i neće se iskazivati u bodovima tj. primjenom ovog kriterijuma neće se ostvariti bodovi. Maksimalan broj bodova koji se može ostvariti primjenom drugog kriterijuma izbora »Relevantnost predloga programa« je 50, a minimalan 10, dok je primjenom trećeg kriterijuma izbora »Konkurentnost i razvijenost opštine sprovođenja programa« maksimalan broj bodova 50, a minimalan broj bodova 9,92.

1.1. Značaj programa

Komisija za obradu zahtjeva i utvrđivanje liste učesnika javnog konkursa utvrđuje da li su potrebe koje je podnosilac naveo u zahtjevu za realizaciju programa usklađene sa potrebama nezaposlenih lica pripremljenih za uključivanje u program dostavljenim od strane područnih jedinica Zavoda. Pri utvrđivanju usklađenosti, pored nezaposlenih lica iz opštine sprovođenja programa, uzimaju se u obzir i nezaposlena lica iz drugih opština koja su iskazala spremnost da se uključe u program i van mjesta prebivališta. Ukoliko

potrebe podnosioca navedene u zahtjevu za realizaciju programa nijesu usklađene sa potrebama nezaposlenih lica pripremljenih za uključivanje u program, zahtjev će se smatrati irelevantnim i neće se dalje razmatrati.

Izuzetno, kada dva ili više podnosioca, u zahtjevima za realizaciju programa u istoj opštini, iskažu potrebu da programima obuhvate veći broj nezaposlenih lica, od broja pripremljenih za uključivanje u programe u toj opštini, Komisija će pristupiti ocjenjivanju njihovih zahtjeva primjenom ostalih kriterijuma izbora.

1.2. Relevantnost predloga programa

Primjenom ovog kriterijuma izbora zahtjevi se ocjenjuju na osnovu uticaja planiranih programskih aktivnosti podnosioca kako, na ciljnu grupu, tako i na korisnike programa javnog rada.

Procjena uticaja planiranih programskih aktivnosti na ciljnu grupu programa vršiće se na osnovu angažovanja učesnika u sprovođenju aktivnosti i doprinosa očuvanju i unaprijeđenju radnih sposobnosti učesnika.

Procjena uticaja planiranih programskih aktivnosti na korisnike programa vršiće se na osnovu doprinosa aktivnosti zadovoljenju potreba korisnika programa.

Maksimalan broj bodova koji se može ostvariti primjenom ovog kriterijuma izbora je 50, a minimalan 10 bodova. Ovaj kriterijum je podijeljen na dva podkriterijuma: uticaj planiranih programskih aktivnosti na ciljnu grupu programa i uticaj planiranih programskih aktivnosti na korisnike programa.

Maksimalan broj bodova koji se može ostvariti primjenom navedenih podkriterijuma izbora je 25, a minimalan 5 bodova. Ocjenjivanje u okviru podkriterijuma vršiće se na osnovu odrednica: zanemarljiv uticaj (5 bodova), mali (10 bodova), srednji (15 bodova), veliki (20 bodova) i veoma značajan uticaj (25 bodova).

1.3. Konkurentnost i razvijenost opštine sprovođenja programa

Po ovom kriterijumu izbora izvođača, zahtjevi za realizaciju programa javnog rada, ocjenjuju se shodno indeksu razvijenosti opštine sprovođenja programa utvrđenom Pravilnikom o utvrđivanju liste stepena razvijenosti jedinica lokalne samouprave («Sl. list Crne Gore» br. 151/2022).

Zahtjevi za realizaciju kojima se planira sprovođenje programa javnog rada u opštini sa najnižim indeksom razvijenosti, primjenom ovog kriterijuma, ostvaruju maksimalan broj bodova, dok zahtjevi kojima se planira sprovođenje programa u opštini sa najvišim indeksom razvijenosti ostvaruju minimalan broj bodova.

Zahtjevi za realizaciju programa za pojedinu opštinu sprovođenja, ocjenjuju se tako što se najniži indeks razvijenosti opštine podijeli sa indeksom razvijenosti opštine u kojoj se program sprovodi i dobijeni rezultat pomnoži sa maksimalnim brojem bodova koji se može ostvariti po ovom kriterijumu.

Ukoliko podnosilac zahtjeva za realizaciju programa planira sprovođenje programa u dvije ili više opština ocjenjivanje zahtjeva vršiće se primjenom indeksa razvijenosti za svaku opštinu sprovođenja programa posebno.

Utvrđivanje liste učesnika javnog konkursa

Kada dva ili više podnosilaca zahtjeva za realizaciju programa javnog rada ostvare isti broj bodova, primjenom kriterijuma izbora, prednost pri izboru imaće podnosioci koji, u prethodnoj godini, nijesu ostvarili saradnju sa Zavodom na planu realizacije programa aktivne politike zapošljavanja.

Kada dva ili više podnosilaca, nijesu ostvarili saradnju sa Zavodom na planu realizacije programa aktivne politike zapošljavanja, u prethodnoj godini, bodovna lista učesnika konkursa utvrdiće se žrijebanjem.

Izbor korisnika sredstava – izvođača programa javnog rada izvršiće se na osnovu bodovne liste učesnika konkursa u okviru raspoloživih sredstava utvrđenih ovim Programom.

2. Kriterijumi izbora učesnika programa

Izbor učesnika programa izvršiće izvođači programa iz kategorije nezaposlenih lica koja pripadaju ciljnoj grupi Programa i koja su pripremljena za učešće u programima javnog rada, a saglasno zahtjevu izvođača za realizaciju javnog rada.

IV OBIM SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE MJERE

Zavod je za finansiranje realizacije programa javnog rada opredijelio sredstva u iznosu od 900.000,00 €.

Planirano je da se najmanje 50 % raspoloživih sredstava opredijeli za finansiranje socijalnih programa javnog rada, a preostala sredstva za finansiranje programa javnog rada humanitarnih, edukativnih, ekoloških, komunalnih, infrastrukturnih sadržaja, očuvanja kulturnih i istorijskih spomenika i drugih sadržaja u oblastima od javnog interesa.

Zavod zadržava pravo da u postupku izbora izvođača, u slučaju nedovoljnog broja zahtjeva koji ispunjavaju uslove za realizaciju nekog programa, preusmjeri raspoloživa sredstva iz tog u drugi/e programe od javnog interesa. Prednost kod preusmjeravanja imaće programi sa većim brojem podnijetih zahtjeva za realizaciju javnog rada.

Zavod će podržati realizaciju programa javnog rada, u najdužem trajanju od četiri mjeseca. Finansijska podrška Zavoda u realizaciji programa javnog rada zavisi od broja učesnika i na mjesečnom nivou iznosi do 568,07€ po učesniku programa javnog rada.